

روند جهانی اشتغال جوانان

مترجمان : مسعود ایمانیان ، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین

مبین ایمانیان، لیسانس مدیریت دولتی

۱- برداشت کلی

برای اکثر جوانان، یافتن کار مولد و شایسته نماد رسیدن به دوران بلوغ و گذر از دوران کودکی است. اشتغال برای جوانان باید استقلال و آزادی انتخاب در زندگی را فراهم کند. متأسفانه فرصتهای شغلی موجود برای میلیونها جوان محدود است، که باعث وابستگی طولانی‌تر آنها به والدین می‌شود. گسیختگی پیوند زناشویی باعث افزایش ترک تحصیل جوانان و سوء استفاده بیشتر از آنها در بازار کار می‌شود. گزارش موجود آخرین اطلاعات را برای تحلیل شرایط بازار کار جوانان جمع‌آوری می‌کند. آگاهی از جزئیات، نقطه شروعی برای تدوین سیاستهایی در مبارزه با یکی از مهمترین چالشهای جهانی می‌باشد. در صورت عدم استفاده مولد از استعداد جوانان، اقتصاد و جوانان آینده روشنی نخواهند داشت.

وضعیت جوانان در بازار کار چگونه است؟

افزایش جهانی بیکاری در سالهای اخیر جوانان را بشدت تحت تاثیر قرار داده است. تعداد جوانان بیکار طی سالهای ۱۹۹۳ و ۲۰۰۳ دایم افزایش یافته و به بالاترین حد خود یعنی ۸۸ میلیون جوان بیکار رسیده است. جوانان بیکار ۴۷٪ کل بیکاران را تشکیل می‌دهند، یعنی جوانان ۲۵٪ کل جمعیت در سن کار را تشکیل می‌دهند.

وضعیت نامطلوب نسبی اشتغال جوانان بیشتر در کشورهای در حال توسعه مشاهده می‌شود، کشورهایی که نیروی کار آنها بیش از کشورهای صنعتی است (۲۱،۸٪ در مقابل ۱۴٪ در سال ۲۰۰۳). در کشورهای در حال توسعه احتمال بیکاری جوانان ۳،۸ برابر بزرگسالان است. درحالیکه در کشورهای صنعتی احتمال بیکاری جوانان ۲،۳ برابر بزرگسالان است. بعلاوه نه تنها احتمال بیکاری جوانان هم در کشورهای صنعتی و هم توسعه یافته بالا است، بلکه اشتغال غیر رسمی کوتاه مدت با دستمزد پایین و با کمترین یا بدون حمایت اجتماعی وجود دارد. اینها همه به مرحله گذر از تحصیل به اشتغال، بی‌تجربگی نسبی جویندگان کار و تغییرات شغلی مداوم جوانان در جستجو برای یافتن شغل مولد و شایسته مربوط می‌باشد.

دور نمای آینده جوانان چیست؟

در سالهای آینده کشورهای در حال توسعه بیشترین چالش را در مورد بیکاری جوانان خواهند داشت. مساله این است که آیا فرصتهای شغلی کافی برای تازه واردین به بازار کار و فرصتهای شغلی شایسته و مولد وجود خواهد داشت. با توجه به مدارک موجود کشورهایی که جوانان بیشتری در جمعیت در سن کار دارند (۱۵ ساله و بالاتر) از جمله کشورهای آسیای جنوبی،

خاورمیانه، آفریقای شمالی و نواحی جنوبی صحرای آفریقا بدترین وضعیت بیکاری جوانان را دارند (جدول ۴). سرنوشت جوانانی که در سالهای آتی وارد بازار کار می‌شوند بستگی به میزان رشد اقتصادی و رشد اشتغال دارد. در کشورهای صنعتی کاهش جمعیت جوان احتمالاً باعث کاهش بیکاری جوانان می‌شود. لیکن این عمل بطور خودکار انجام نمی‌شود. در صورت اتخاذ سیاستهای منسجم برای کاهش بیکاری جوانان، آنها قادر خواهند بود بر وضعیت نامطلوب نسبی نسبت به بزرگسالان فایز آیند.

چرا اشتغال جوانان اهمیت دارد؟

اگر نیمی از بیکاری جوانان کاهش یابد (از ۱۴،۴٪ به ۷،۲٪) حدود ۲،۲ تا ۳،۵ تریلیون دلار آمریکا به اقتصاد جهانی اضافه می‌شود. این مبلغ ۴،۴ تا ۷ درصد ارزش جهانی تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۰۳ است. کشورهای جنوبی آفریقا با حدود ۱۲ تا ۱۹ درصد افزایش در تولید ناخالص داخلی، بیشترین میزان افزایش ناشی از ورود جوانان به کار مولد و شایسته را خواهند داشت (جدول ۷).

بیشترین سوء استفاده از استعداد مولد جوانان و تضمین فرصتهای شغلی شایسته متوجه جوانان می‌باشد. بین بیکاری جوانان و طرد اجتماعی ارتباط وجود دارد. ناتوانی دریافتن

۲- روند بازار کار جوانان

۲-۱- روند نیروی کار جوان

هشتاد و پنج درصد جوانان جهان در کشورهای درحال توسعه زندگی می‌کنند و این نسبت با توجه به روند جمعیتی جاری احتمالاً افزایش می‌یابد. میزان مولید در همه کشورها در حال کاهش است؛ لیکن در کشورهای آسیای جنوبی، خاورمیانه، آفریقای شمالی و مناطق جنوبی صحرای آفریقا بیش از سطح جایگزینی است.

در سال ۲۰۱۵، ۶۶۰ میلیون جوان مشغول به کار و یا در جستجوی کار خواهند بود که نشان از افزایش ۷٫۵ درصدی نیروی کار نسبت به سال

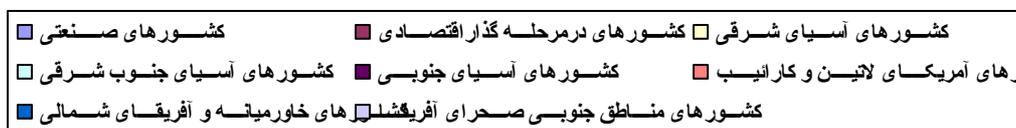
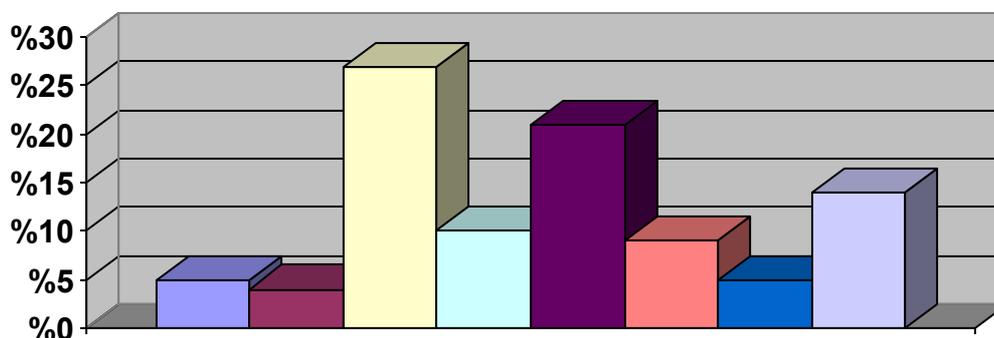
تحصیل فرزندان دیگر می‌شود که به نوبه خود باعث صدمه زدن به آینده برادران و خواهران کوچکتر می‌شود. در کشورهای فقیر، منظور از اشتغال شایسته جوانان، شانس یافتن کار و احتمالاً خروج خانواده از فقر است. در حقیقت از ۵۵۰ میلیون نفر شاغل فقیر (افراد شاغلی که درآمد آنها آنقدر نمی‌باشد که خود و خانواده‌شان را به بالای خط فقر یعنی یک دلار آمریکا در روز برسانند) حدود ۲۵٪ یعنی ۱۳۰ میلیون نفر جوان می‌باشند.

کار باعث ضعف و احساس مفید نبودن در بین جوانان و جذب آنها به فعالیتهای غیر قانونی می‌شود. جوانانی که در زمان به پایان رساندن تحصیلات با کسادی اشتغال روبرو می‌شوند، احتمالاً در طول دوران شغلی خود با میزان بالاتر بیکاری مواجه می‌شوند.

جوانان بدون درآمد شایسته توانایی اداره خود را نخواهند داشت و در نتیجه وابستگی آنها به والدین طولانی‌تر خواهد شد. فشار مالی اضافی باعث از بین رفتن شانس خانوار برای خروج از فقر می‌شود و بعضی مواقع مانع

جدول شماره یک: توزیع منطقه‌ای نیروی کار جوان (۲۰۰۳ و ۲۰۱۵) و رشد نیروی کار جوان بین سالهای (۲۰۰۳ و ۲۰۱۵)

رشد خالص نیروی کار جوان بین سالهای ۲۰۰۳ و ۲۰۱۵	نیروی کار جوان در سال ۲۰۱۵	نیروی کار جوان در سال ۲۰۰۳	
۵۴۴۱۴	۶۵۹۶۶۹	۶۱۴۲۵۵	جهان
۱۴۷	۶۴۴۳۱	۶۸۲۸۴	کشورهای صنعتی
-۷۳۴۹	۱۹۸۱۴	۲۷۱۶۳	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی
-۵۸۹۶	۱۵۵۹۲۶	۱۶۱۸۲۲	کشورهای آسیای شرقی
۲۶۸۳	۶۳۶۶۲	۶۰۹۷۹	کشورهای آسیای جنوب شرقی
۲۱۹۲۵	۱۴۴۲۷۲	۱۲۲۳۴۷	کشورهای آسیای جنوبی
۱۷۸۶	۵۸۷۷۲	۵۶۹۸۶	کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب
۳۲۹۵	۳۵۲۷۷	۳۱۹۸۲	کشورهای خاورمیانه و آفریقای شمالی
۲۸۸۲۳	۱۱۷۵۱۵	۸۸۶۹۲	کشورهای مناطق جنوبی صحرای آفریقا

۲۰۰۳ دارد (جدول و نمودار شماره ۱). تا سال ۲۰۱۵ تازه واردین جویای کار از هر زمانی بیشتر خواهد بود که باید فرصتهای اشتغال شایسته به میزان قابل توجهی افزایش یابد. در حقیقت مناطق جنوبی صحرای آفریقا با پیش بینی رشد ۳۰ میلیونی جوانان، حدود ۲۸٪ و آسیای جنوبی با رشد ۲۰ میلیونی یعنی ۱۵٪ که بالاترین رشد نیروی کار را بین سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۵ خواهند داشت با چالشهای بیشتری مواجهند. با توجه به جدول، نرخ مشارکت جوانان در نیروی کار بین سالهای ۱۹۹۳ و ۲۰۰۳ در جهان تقریباً ۴٪ کاهش یافته که علت آن افزایش دوران تحصیل و صرف نظر از شرکت در بازار کار بدلیل ناامیدی در یافتن کار می‌باشد. بالاترین نرخ مشارکت جوانان در بازار کار در کشورهای آسیای شرقی (۷۳٫۲٪) و کشورهای مناطق جنوبی آفریقا (۶۵٫۴٪) بود و پایین‌ترین نرخ مشارکت در خاورمیانه و آفریقای شمالی با نرخ متوسط ۳۹٫۷٪ بود که دلیل عمده آن نرخ پایین مشارکت زنان جوان در بازار کار بعلت حفظ نقش سنتی خود در خانواده و در نتیجه شانس کمتر شرکت در بازار کار بود. با این حال این کشورها و کشورهای مناطق جنوبی صحرای آفریقا تنها مناطقی بودند که بیشترین نرخ مشارکت جوانان در بازار کار را داشتند که نشان دهنده افزایش روند کلی مشارکت زنان در بازار کار بود.

در کشورهایی که در مناطق جنوبی صحرای آفریقا می‌باشند افزایش سهم مشارکت جوانان در بازار کار همزمان با رکود برنامه کاهش فقر در آن مناطق می‌باشد که باعث می‌شود افراد قادر به کار، بعلت فقر وادار به قبول هر شغلی شوند. در همه مناطق جهان نرخ مشارکت جوانان در بازار کار کمتر از بزرگسالان است که علت آن داشتن سهم بیشتر جوانان در تحصیل می‌باشد.

درصد پایین حضور جوانان در کل جمعیت شاغل و کاهش نرخ مشارکت جوانان در بازار کار نشاندهنده کاهش عرضه کار جوانان می‌باشد. این کاهش تا حدی، نتیجه کاهش باروری و

افزایش آموزش در اکثر این مناطق است؛ جوانان بیشتری در مدارس حضور داشته و مدت طولانی‌تری به تحصیل اشتغال دارند. لیکن احتمال می‌رود که کاهش این روند بعلت ناامیدی جوانان از ورود به بازار کار باشد چون تصور می‌کنند شانس یافتن کار بسیار کم است.

جدول شماره ۲: میزان مشارکت نیروی کار جوان

نرخ مشارکت ۲۰۰۳	نیروی کار جوان ۱۹۹۳	
۵۴٫۹	۵۸٫۸	جهان
۵۱٫۵	۵۳	کشورهای صنعتی
۳۹٫۹	۴۷٫۶	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی
۷۳٫۲	۷۷٫۴	کشورهای آسیای شرقی
۵۶٫۵	۵۸٫۵	کشورهای آسیای جنوب شرقی
۴۴٫۴	۴۸	کشورهای آسیای جنوبی
۵۴٫۷	۵۷٫۳	کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب
۳۹٫۷	۳۹٫۳	کشورهای خاورمیانه و آفریقای شمالی
۶۵٫۴	۶۴٫۴	کشورهای مناطق جنوبی صحرای آفریقا

۲-۲- روند اشتغال جوانان

طی ده سال گذشته جمعیت جوان ۱۰٫۵٪ افزایش داشته، در حالیکه افزایش اشتغال آنها فقط ۰٫۲٪ بوده است (جدول ۳). در کشورهایی که در مرحله گذار اقتصادی می‌باشند جمعیت جوان ۱۰٫۱٪ رشد داشته، در حالیکه اشتغال آنها ۱۱٫۷٪ کاهش یافته است. در آسیای شرقی رشد جمعیت جوان ۱۱٫۳٪ بوده و اشتغال آنها ۱۸٪ کاهش یافته است. در کشورهای آسیای جنوب شرقی جمعیت جوان ۱۳٫۱٪ رشد و اشتغال آنها ۰٫۳٪ افزایش، در آسیای جنوبی رشد جمعیت جوان ۲۱٫۹٪ و رشد اشتغال آنها ۱۱٫۶٪، در آمریکای لاتین و کارائیب تعداد جوانان در سال ۲۰۰۳، ۱۳٫۱٪ بیش از سال ۱۹۹۳ بود لیکن جوانان شاغل در این سال ۲٫۸٪ بیش از سال ۱۹۹۳ بودند.

فقط در خاورمیانه، آفریقای شمالی و مناطق جنوبی صحرای آفریقا ثبات نسبی بین رشد جمعیت جوان و اشتغال آنان وجود داشت. با اینحال خاورمیانه و آفریقای شمالی پایین‌ترین نرخ اشتغال جوانان را نسبت به کل جمعیت

داشته‌اند، یعنی فقط یک سوم جوانان در سال ۲۰۰۳ در آن مناطق مشغول به کار بودند. در این مناطق نرخ تحصیل بویژه برای زنان بسیار پایین و نرخ بیکاری جوانان بالاست (جدول شماره ۴). معرفیها اشاره به چالشهای این مناطق با جمعیت جوان خود دارد. از طرف دیگر، مناطق جنوبی صحرای آفریقا رتبه دوم نرخ اشتغال جوانان نسبت به جمعیت را داراست و این به معنای توجه به کیفیت اشتغال جوانان نمی‌باشد. در حقیقت اکثر مشاغل ایجاد شده در این مناطق در بخش اقتصاد غیر رسمی بوده و دستمزد پایین آن فقط برای نجات جوانان از فقر کافی بود.

تفاوت بین اشتغال جوانان و جمعیت آنها در نرخ اشتغال آنها به کل جمعیت دیده می‌شود، که نشان دهنده نسبت اشتغال جوانان به کل جمعیت جوان می‌باشد. در سال ۲۰۰۳ نرخ اشتغال جوانان در دهه گذشته در تمامی کشورها به جز خاورمیانه، آفریقای شمالی و مناطق جنوبی آفریقا کاهش یافت، که میزان افزایش در این مناطق بسیار پایین بود. در کل جهان نصف جوانان در سن کار شاغل بودند، که نسبت به ده سال گذشته در مقایسه با کل جمعیت، جوانان کمتری شاغل بودند. البته باید توجه داشت که کاهش نرخ اشتغال جوانان می‌تواند بدلیل طولانی‌تر شدن زمان تحصیلات آنان باشد. با توجه به اینکه نرخ بیکاری جوانان بالاست، باید فرصتهای شغلی بیشتری برای آنها ایجاد شود.

نسبت اشتغال جوانان در نواحی مختلف متفاوت است. این نسبت در کشورهای آسیای شرقی بسیار بالا، در مناطق جنوبی صحرای آفریقا در رتبه دوم و در کشورهای در مرحله گذار اقتصادی، خاورمیانه و آفریقای شمالی بسیار پایین است؛ و از هر سه جوان در سن کار یک نفر شاغل است. در خاورمیانه و آفریقای شمالی نسبت اشتغال بعلت عدم حضور زنان در بازار کار از قدیم پایین بوده ولی در کشورهای در مرحله گذار اقتصادی پدیده جدیدی است. در سالهای اخیر بعلت کاهش اشتغال در کشورهای در مرحله گذار اقتصادی، حضور جوانان در نظام آموزشی بیشتر شده است. با اینحال اشتغال پایین جوانان نشانه عدم استفاده از استعدادها بوده و تاثیر منفی بر معیارهای زندگی دارد.

جدول شماره ۳: جمعیت، اشتغال و نسبت اشتغال جوانان

میزان اشتغال جوانان		جوانان شاغل			جمعیت جوانان			
۲۰۰۳	۱۹۹۳	درصد تغییر	۲۰۰۳	۱۹۹۳	درصد تغییر	۲۰۰۳	۱۹۹۳	
۴۷	۵۱,۹	۰,۲	۵۲۶۰۶۰	۵۲۵۱۴۲	۱۰,۵	۱۱۱۸۰۹۸	۱۰۱۱۸۷۴	جهان
۴۴,۶	۴۴,۹	-۳,۱	۵۵۶۷۵	۵۷۴۸۴	-۲,۵	۱۲۴۹۴۲	۱۲۸۱۶۶	کشورهای صنعتی
۳۲,۴	۴۰,۵	-۱۱,۷	۲۲۱۱۲	۲۵۰۳۷	۱۰,۱	۶۸۱۴۶	۶۱۸۸۳	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی
۶۸	۷۳,۶	-۱۸	۱۵۰۵۳۰	۱۸۳۵۷۵	-۱۱,۳	۲۲۱۲۱۱	۲۴۹۲۹۷	کشورهای آسیای شرقی
۴۷,۳	۵۳,۳	۰,۳	۵۰۹۹۰	۵۰۸۴۶	۱۳,۱	۱۰۷۸۹۱	۹۵۳۵۶	کشورهای آسیای جنوب شرقی
۳۸,۳	۴۱,۸	۱۱,۶	۱۰۵۳۸۴	۹۴۴۲۸	۲۱,۹	۲۷۵۵۰۴	۲۲۵۹۲۹	کشورهای آسیای جنوبی
۴۵,۶	۵۰,۲	۲,۸	۴۷۵۱۳	۴۶۲۴۱	۱۳,۱	۱۰۴۲۲۹	۹۲۱۴۳	کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب
۲۹,۶	۲۹,۲	۳۷,۹	۲۳۸۱۰	۱۷۲۶۴	۳۶,۱	۸۰۵۱۲	۵۹۱۵۱	کشورهای خاورمیانه و آفریقای شمالی
۵۱,۶	۵۰,۳	۳۹,۳	۷۰۰۴۶	۵۰۲۶۸	۳۵,۷	۱۳۵۶۶۳	۹۹۹۴۸	کشورهای مناطق جنوبی صحرای آفریقا

بیکاری جوانان و بزرگسالان بین سالهای

۱۹۹۳ تا ۲۰۰۳ انجام شده است.

توضیحات: YUR = میزان بیکاری جوانان، AUR = میزان بیکاری بزرگسالان، اعداد داخل پرانتز تعداد کشورهای است که در تحلیل شرکت داشتند. نبود روند مشخص در YUR = شیب زمانی کمتر از صفر درصد، در ارزش مطلق.

نتایج بدست آمده از جدول شماره ۵ عبارتند از:

- به جز سه کشور صنعتی و یک کشور در حال توسعه، در بقیه کشورها نرخ بیکاری جوانان و بزرگسالان هم جهت می‌باشند، هر چند میزان همبستگی در کشورهای مختلف متفاوت است.
- در کشورهایی که روند مشخصی در نرخ بیکاری جوانان مشاهده نشد، روند بسیار ضعیفی در نرخ بیکاری بزرگسالان دیده می‌شد.

توجه به روند این مناطق زمانی با اهمیت است. بعنوان مثال نرخ بیکاری جوانان در آسیای شرقی کمتر از کشورهای دیگر بود، درحالیکه این نرخ نسبت به سال ۱۹۹۳، ۴۶٪ افزایش یافته بود، کشورهای در حال توسعه با وجود داشتن بالاترین نرخ بیکاری، کاهش نرخ بیکاری از سال ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۳ را نشان می‌دهد. فقط کشورهای صنعتی کاهش قابل توجهی را در نرخ بیکاری جوانان نشان می‌دهند (از ۱۵,۴٪ در سال ۱۹۹۳ به ۱۳,۴٪ در سال ۲۰۰۳). این کاهش ترکیبی از توسعه جمعیتی، تحصیلات طولانی‌تر و سیاست‌هایی است که توجه عمده آن به جوانان می‌باشد.

توجه دقیقتر به داده‌های کشوری نشان از روابط نزدیک بین بیکاری جوانان و بزرگسالان دارد. یک طبقه‌بندی تقریبی از ۸۸ کشور توسعه یافته و در حال توسعه براساس روند موجود میزان

۳-۲- روند بیکاری جوانان

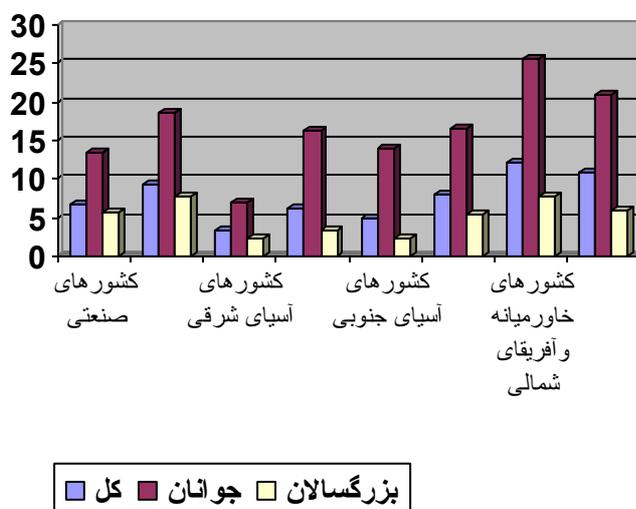
در حال حاضر نرخ بیکاری مشخص‌ترین معرف چالش اشتغال جوانان است، که انتخاب آن بعنوان معرف برای کنترل هدف رشد هزاره سازمان ملل در راستای ارایه تدابیری برای توسعه و تحقق کار مولد و شایسته برای جوانان می‌باشد. فردی بیکار نامیده می‌شود که واقعا در جستجوی کار باشد. نرخ بالای بیکاری به این معناست که افراد زیادی در جستجوی کار می‌باشند، لیکن موفق به اشتغال نشده‌اند.

نرخ بیکاری از ۱۱,۷٪ در سال ۱۹۹۳ به بالاترین حد خود ۱۴,۴٪ در سال ۲۰۰۳ یعنی ۸۸ میلیون جوان بیکار رسیده است. بیشترین نرخ بیکاری جوانان در سال ۲۰۰۳ در خاورمیانه و آفریقای شمالی (۲۵,۶٪) و مناطق جنوبی صحرای آفریقا (۲۱٪) و کمترین آن در آسیای شرقی (۷٪) و کشورهای صنعتی (۱۳,۴٪) بود.

جدول شماره ۴: بیکاری جوانان (نرخ و میزان کل) و نسبت نرخ بیکاری جوانان به بزرگسالان ۱۹۹۳ و ۲۰۰۳

نسبت بیکاری جوانان به بزرگسالان		میزان بیکاری جوانان %			بیکاری جوانان			
۲۰۰۳	۱۹۹۳	درصد تغییر	۲۰۰۳	۱۹۹۳	درصد تغییر	۲۰۰۳	۱۹۹۳	
۳,۵	۳,۱	۲۳,۱	۱۴,۴	۱۱,۷	۲۶,۸	۸۱۹۵	۶۹۵۴۲	جهان
۲,۳	۲,۳	-۱۳	۱۳,۴	۱۵,۴	-۱۷,۶	۸۶۰۹	۱۰۴۴۱	کشورهای صنعتی
۲,۴	۲,۹	۲۴,۸	۱۸,۶	۱۴,۹	۱۴,۸	۵۰۵۱	۴۳۹۹	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی
۲,۹	۳,۱	۴۵,۸	۷	۴,۸	۲۱,۶	۱۱۲۹۲	۹۲۸۸	کشورهای آسیای شرقی
۴,۸	۳,۹	۸۶,۴	۱۶,۴	۸,۸	۱۰۴,۱	۹۹۸۹	۴۸۹۴	کشورهای آسیای جنوب شرقی
۵,۹	۵,۹	۸۶	۱۳,۹	۱۲,۸	۲۱,۸	۱۶۹۶۳	۱۳۹۲۱	کشورهای آسیای جنوبی
۳,۱	۲,۸	۳۳,۹	۱۶,۶	۱۲,۴	۴۴,۲	۹۴۷۳	۶۵۶۸	کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب
۳,۳	۳,۴	-۰,۴	۲۵,۶	۲۵,۷	۳۷,۱	۸۱۷۲	۵۹۶۲	کشورهای خاورمیانه و آفریقای شمالی
۳,۸	۳,۶	-۴,۱	۲۱	۲۱,۹	۳۲,۵	۱۸۸۴۰	۱۴۰۸۸	کشورهای مناطق جنوبی صحرای آفریقا

نمودار شماره ۲: نرخ بیکاری منطقه‌ای (کل، جوانان و بزرگسالان) سال ۲۰۰۳

(نسبت اشتغال به جمعیت) مردان جوان شاغل می‌باشند. فقط کشورهای آسیای شرقی، تحت تاثیر کشور چین که در آن بر برابری جنس در تحصیلات و اشتغال تاکید می‌شود، از این قاعده مستثنی هستند.

است شرکت بیشتر جوانان در نیروی کار در آمریکا باشد. بدون در نظر گرفتن دلایل عنوان شده، مشخص است که بازار کار با کنترل کمتر مثل آمریکا بطور خود کار چالش بیکاری جوانان را حل نمی‌کند.

راههای دیگر توجه به بیکاری جوانان به تکمیل این مساله کمک می‌کند. بعنوان مثال، سهم بیکاری جوانان در کل نرخ بیکاری (کل بیکاری در سال ۲۰۰۳، ۱۸۶ میلیون نفر بود) در سال ۲۰۰۳، ۴۷٪ بود که جوانان فقط ۲۵٪ کل جمعیت در سن کار را تشکیل می‌دادند. یعنی مشکل جوانان در یافتن شغل بیش از همتایان بزرگسال آنها بود. میزان نرخ بیکاری جوانان و بزرگسالان احتمالا بهترین وسیله برای نشان دادن تبعیض بین آنها می‌باشد. نرخ بیکاری جهانی جوانان در سال ۲۰۰۳، ۳٫۵ برابر بزرگسالان بود، این نرخ بین سالهای ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۳ بیش از سه برابر بود (جدول شماره ۴). در کشورهای صنعتی نرخ بیکاری جوانان ۲٫۳، یعنی احتمال بیکاری جوانان بیش از دو برابر بزرگسالان است. علیرغم آنکه نرخ بیکاری جوانان در کشورهای درحال گذار اقتصادی بطور چشمگیری افزایش یافته، میزان نرخ بیکاری جوانان به بزرگسالان در طی ده سال گذشته بعلاوه افزایش شدید بیکاری بزرگسالان، کاهش یافته است. در آسیای شرقی نرخ بیکاری جوانان سه برابر بزرگسالان، در آسیای جنوب شرقی از ۳٫۹٪ به ۴٫۸٪ و در مناطق دیگر کم و بیش ثابت مانده است. بیشترین نرخ رشد با ۵٫۹٪ در آسیای جنوبی است.

۲-۴- روند تبعیض آمیز در درون جمعیت جوان بیکار

جوانان نه تنها از کمبود فرصتهای شغلی بلکه از تفاوت میزان بیکاری بر اساس سن، جنس و پیشینه اقتصادی - اجتماعی در بین خود رنج می‌برند. بنابراین توجه به بیکاری جوانان بر اساس موارد تفکیک شده زیر با اهمیت می‌باشد؛

• جنس

در همه کشورهای درحال توسعه بجز آسیای شرقی و مناطق جنوبی صحرای آفریقا میزان بیکاری زنان از مردان بیشتر است. بالاترین میزان تفاوت در آمریکای لاتین، کارائیب، خاورمیانه و آفریقای شمالی مشاهده می‌شود. مساله نگران کننده این است که میزان بیکاری بالای زنان به مردان در این مناطق تا نسل بعد هم ادامه خواهد داشت.

• سن

در اکثر کشورهایی که اطلاعات موجود است، میزان بیکاری براساس سن کاهش می‌یابد، بعنوان مثال در کشورهای آمریکای لاتین نرخ بیکاری جوانان (۱۹ تا ۱۹ ساله) بیش از دو برابر بزرگسالان (۲۰ تا ۲۴ ساله) بود و میزان بیکاری این گروه بیش از ۲۵ ساله و بالاتر بود. با اینحال میزان بالای بیکاری جوانان نسبت به بزرگسالان جوان همیشه مشکل عمده‌ای نیست، چون بسیاری از دانش آموزان بدنبال کار نیمه وقت برای کسب درآمد ثانویه خود می‌باشند.

• سطح تحصیلات و مهارت

در کشورهای توسعه یافته و بعضی از کشورهای در حال توسعه میزان بیکاری در بین جوانان با تحصیلات پایین‌تر بیشتر است.

جدول شماره ۵: روند نرخ بیکاری جوانان و بزرگسالان سال ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۳

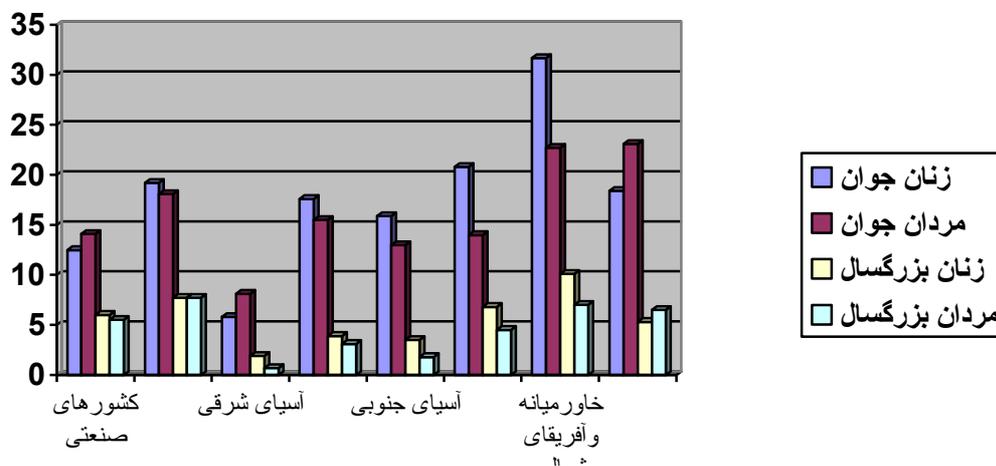
نمود روند مشخص در YUR	کاهش YUR		افزایش YUR		
	کاهش AUR	افزایش AUR	کاهش AUR	افزایش AUR	
۲	۱۷	۲	۱	۴	کشورهای صنعتی (۲۶)
	۵			۱۵	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی (۲۰)
۳	۱۳		۱	۲۵	کشورهای در حال توسعه (۴۲)

بررسی معرفهای بیکاری ما را قادر می‌سازد که تاثیر نهادهای جهانی بازار کار بر اشتغال جوانان را درک کنیم. علیرغم آنکه نرخ بیکاری جوانان در آمریکا کمتر از اروپا بود (۱۵ کشور اروپایی به اضافه نروژ، سوئد، سوئیس و ترکیه) ۱۲٪ در مقابل ۱۵٫۵٪ در سال ۲۰۰۲ نرخ بیکاری جوانان به بزرگسالان در آمریکا بیش از اروپا بود (۲٫۶ در برابر ۲٫۳). این به معنای تفاوت بیشتر بین وضعیت اشتغال جوانان و بزرگسالان در آمریکا در مقایسه با اروپا می‌باشد. بعلاوه، سهم بیکاری جوانان نسبت به جمعیت جوان در آمریکا بیش از اروپا بود. این تفاوت نتیجه توجه جدی به جوانان در بعضی کشورهای اروپایی و سیاستهایی برای رهایی آسانتر جوانان به بازار کار بود. علت دیگر ممکن

بعنوان مثال، در آفریقای جنوبی تقریبا دو سوم جوانان بیکار مدرک دیپلم نداشتند. در آمریکای لاتین، با بالا رفتن سطح تحصیلات، میزان بیکاری کاهش می‌یابد. سطح بالای تحصیلات نه تنها احتمال بیکاری را کاهش، بلکه فرصت

جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که تقریبا در اکثر کشورها زنان جوان نسبت به مردان وضعیت بدتری در سایر معرفهای وضعیت بازار کار دارند. زنان بیش از مردان خارج از نیروی کار قرار می‌گیرند و نرخ عدم فعالیت برابراست با تعداد افراد در نیروی کار تقسیم بر جمعیت واقع در سن کار؛ زنان جوان به نسبت جمعیت خود کمتر از

نمودار شماره ۳: نرخ بیکاری منطقه‌ای جوانان و بزرگسالان به تفکیک جنس، ۲۰۰۳

جدول شماره ۶: مقایسه وضعیت بازار کار جوانان به تفکیک جنس، ۲۰۰۳

وضعیت مردان در بازار کار جوانان ، بهتر از زنان است (اعداد داخل پرانتز نشان دهنده این اختلاف است)		
میزان عدم فعالیت زنان جوان بیش از مردان جوان می‌باشد.	زنان جوان به نسبت جمعیت خود کمتر از مردان جوان شاغل می‌باشند	میزان بیکاری زنان جوان بیش از مردان جوان می‌باشد.
کشورهای آسیای جنوبی (۳۲,۳)	کشورهای آسیای جنوبی (۲۸,۹)	خاورمیانه و آفریقای شمالی (۹)
خاورمیانه و آفریقای شمالی (۲۸,۴)	خاورمیانه و آفریقای شمالی (۲۴,۲)	آمریکای لاتین و کارائیب (۶,۸)
آمریکای لاتین و کارائیب (۲۲,۹)	آمریکای لاتین و کارائیب (۲۲,۷)	کشورهای آسیای جنوبی (۲,۹)
آسیای جنوب شرقی (۱۷)	آسیای جنوب شرقی (۱۵,۴)	آسیای جنوب شرقی (۲,۱)
مناطق جنوبی صحرای آفریقا (۱۵,۳)	مناطق جنوبی صحرای آفریقا (۹,۱)	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی (۱,۱)
کشورهای صنعتی (۷,۳)	کشورهای صنعتی (۵,۵)	
کشورهای در مرحله گذار اقتصادی (۵,۶)	کشورهای در مرحله گذار اقتصادی (۵)	
وضعیت زنان در بازار کار جوانان ، بهتر از مردان است (اعداد داخل پرانتز نشان دهنده این اختلاف است)		
میزان عدم فعالیت مردان جوان بیش از زنان جوان است .	مردان جوان به نسبت جمعیت خود کمتر از زنان جوان شاغل می‌باشند	میزان بیکاری مردان جوان بیش از زنان جوان می‌باشد.
آسیای شرقی (۰,۴)	آسیای شرقی (۲,۱)	مناطق جنوبی صحرای آفریقا (۴,۷)
		آسیای شرقی (۲,۳)
		کشورهای صنعتی (۱,۶)

خود نگهداری و جوانانی که تحت پوشش والدین خود می‌باشند می‌توانند آنقدر بیکار بمانند تا شغل مناسبی بیابند. این مساله همراه با کمبود مشاغلی که نیاز به تحصیلات بالا دارند، باعث بروز وضعیتی می‌شوند که سهم نامتناسب جوانان بیکار با تحصیلات بالا و از خانواده‌های دارای درآمد بالا می‌شود.

این جوانان در مشاغل موجود مانند مشاغل خطرناک و بخش غیر رسمی مشغول بکار می‌شوند. بعنوان مثال، در سال ۱۹۸۶ در اندونزی، میزان بیکاری جوانان با تحصیلات ابتدایی بسیار پایین، در حالیکه میزان بیکاری جوانان دیپلم و بالاتر بسیار بیشتر بود. فقط جوانانی که قرار نیست از خانواده‌های

یافتن شغل تمام وقت با قراردادی بلند مدت را افزایش می‌دهد. در بعضی از کشورهای در حال توسعه، وجود جوانان فقیر بدون مستمری بیکاری یا دیگر آینده‌نگری اجتماعی که نه می‌توانند تحصیل کنند و نه بیکار بمانند باعث تحریف این داده‌ها می‌شود.

هستند. بیکاری جوانان یک معضل است، لیکن مساله دیگر شرایط نامساعد کار جوانان شاغل می‌باشد. جوانان شاغل با مشکل ساعات طولانی کار، قراردادهای غیررسمی کوتاه مدت، دستمزد کم و نبودن یا کمبود حمایت اجتماعی ممکن است مواجه باشند. برای اثبات این ادعا باید به تعریفهای مربوط به شرایط کار مراجعه کرد، که در بسیاری از کشورها موجود نمی‌باشد و در صورت وجود بر اساس شرایط سنی برای بهبود وضعیت جوانان تفکیک نشده است. این قسمت درباره روند معرفهای مورد انتظار تعمق می‌کند. فهرستی که در زیر آمده جزء معرفهای موجود بازار کار نمی‌باشند، در صورتیکه این فهرست در آینده به معرفهای موجود اضافه شود می‌توان چالشهای اشتغال جوانان را بطور عمیق‌تری که لازمه یافتن راه‌حلهایی می‌باشد، توصیف کرد.

طول مدت بیکاری

معمولاً بیکاری بلند مدت منجر به فقر و طرد اجتماعی که بنوبه خود باعث کاهش شانس به اشتغال در آینده می‌شود. بیکاری بلند مدت به معنای کساد بازار کار و کاهش شانس اشتغال است. داشتن اطلاعات درباره میزان بیکاری بلند مدت جوانان الزامی است تا سیاستگذاران به جوانانی که برای مدتی طولانی بیکارند برای بازگشت مجدد به جامعه مولد کمک کنند.

این معرف برای کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی موجود است و نشان دهنده میزان بیکاری بلند مدت جوانان در سالهای ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۰ می‌باشد. از طرف دیگر میزان بیکاری بلند مدت بزرگسالان کم و بیش ثابت مانده است. البته این معرف برای کشورهای صنعتی مفیدتر است چون جوانان در کشورهای فقیر نمی‌توانند برای مدتی طولانی بیکار بمانند و ناگزیر به قبول هر شغلی می‌باشند.

اشتغال در مشاغل پایین‌تر از سطح توانایی

اشتغال در مشاغل پایین‌تر از سطح توانایی یعنی تمام افرادی که ساعت کاری آنها کمتر از یک حد خاص است مایل به داشتن زمان کار بیشتری هستند. میزان بالای این تمایل در بین

رشد این کشورهای مهاجر فرست داشت. اطلاعات مهاجرتی، بویژه خروج و مهاجرت جوانان از کشورهای مختلف مکمل مفیدی برای تحلیل وضعیت اشتغال جوانان می‌باشد.

• قومیت

بیکاری ساختاری جوانان، همراه با محرومیت اجتماعی و اقتصادی آنها نیز مساله‌ای است که مورد توجه قرار می‌گیرد. هر کشوری، نتایج متفاوتی را در میزان بیکاری با توجه به قومیت نشان می‌دهد، در این کشورها اکثریت مسلط وضعیت بهتری نسبت به گروههای اقلیت دارد. فقط تعداد معدودی از کشورها اطلاعاتی بر اساس قومیت و سن ارائه کرده‌اند. استرالیا یکی از کشورهایی است که اعلام کرد ۷۰٪ بومیان بزرگسال جوان (۲۰ تا ۲۴ ساله) نه شاغل بودند و نه کار تمام وقت در سال ۲۰۰۱ داشتند، که بیشتر از میزان کل بیکاری جوانان در آن کشور بود. در آمریکا در سال ۱۹۹۹ یک سوم مردان سیاه پوست جوان و یک چهارم زنان سیاه پوست بیکار بودند، که بیش از میزان بیکاری کل جوانان در آن سال بود (۳،۱۰٪ مردان جوان و ۹،۹٪ زنان جوان).

• درآمد خانواده

میزان بیکاری جوانان حداقل در کشورهای بسیار توسعه یافته با افزایش درآمد خانواده میل به کاهش دارد. گزارش درباره بیکاری جوانان نشان می‌دهد که در ماه مارس ۱۹۹۹، ۳۱٪ جوانان خانواده‌های کم درآمد بیکار بودند (در سال ۱۹۹۸). در حالیکه میزان بیکاری جوانان خانواده‌های پر درآمد ۱۲٪ بود. گزارش دیگری در آمریکا نشان می‌دهد که جوانان خانواده‌های تک والد بعلت تحمل فشار بیشتر در خانه و مراقبت از فرزندان کوچکتر خانواده میزان اشتغال نسبتاً کمتری داشتند. میزان بالای بیکاری این جوانان نتیجه موفقیت کمتر آنها در اشتغال است.

۳- دیگر معرفهای بازار کار جوانان

میزان اشتغال فقط نشان دهنده جزئی از مشکلات مربوط اشتغال است که جوانان با آن مواجه

علیرغم آنکه داشتن داده‌هایی بر اساس سطح تحصیلات و میزان بیکاری که بر اساس سن تفکیک شده‌اند مشکل است، داده‌های موجود سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی (OECD) مطالب بالا را تایید می‌کند. احتمال بیکاری جوانان با تحصیلات پایین از جوانان با تحصیلات بالا در کشور فرانسه بیشتر است. در حالیکه در کره شمالی سطح تحصیلات تاثیر زیادی در بیکاری ندارد. در کشور فرانسه توانایی اشتغال جوانان با تحصیلات بالا که بیش از جوانان با تحصیلات پایین بود رو به کاهش است. در سال ۱۹۹۲ امکان اشتغال جوانان با تحصیلات بالاتر ۱۲ برابر جوانان با تحصیلات پایین بود که این رقم در سال ۲۰۰۲ به چهار برابر کاهش یافته است.

با رشد سطح تحصیلات بویژه تحصیلات عالی، رقابت شدیدی بین فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برای مشاغل در سطوح بالاتر وجود دارد. در بسیاری از کشورها، جوانان تحصیلکرده وادار به قبول مشاغلی پایین‌تر از سطح توانایی خود می‌شوند. از آنجا که تعداد کارگران واجد شرایط از رشد تعداد فرصتهای شغلی فنی و حرفه‌ای پیشی می‌گیرد و اشتغال در مشاغلی که پایین‌تر از آنهاست اجتناب‌ناپذیر است.

در کشورهای در حال توسعه، اشتغال جوانان در مشاغل پایین‌تر از توانایی خود منجر به افزایش داوطلبان تحصیلات عالی می‌شود. افرادی که تحصیلات عالی را می‌گذرانند درست است که در زمان اتمام تحصیلات دانشگاهی ممکن است دیگر جوان نباشند ولی آیا آنها آسیب‌پذیری کمتر و احتمال بیشتری برای یافتن شغل متناسب با تحصیلات خود خواهند داشت.

نتیجه احتمالی افزایش افراد دارای تحصیلات بالاتر در یک کشور، فرار مغزهاست، که به موجب آن جوانان تحصیلکرده برای یافتن شغل مناسب به کشورهای دیگر مهاجرت می‌کنند. بر اساس گزارش سازمان ملل بیش از ۴۵۰ هزار عرب با تحصیلات دانشگاهی به اروپا و آمریکا مهاجرت کردند که باعث از دست دادن استعداد اقتصادی و انسانی و تاثیر منفی بر

بر اساس تحلیلی اجمالی میزان ناامیدی جوانان و بزرگسالان در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاریهای اقتصادی (OECD)، نتایج بگونه‌ای است که مشخص نمی‌کند کدام گروه بیشتر تحت تاثیر قرار می‌گیرد. درصد جوانان ناامید در کشورهای بلژیک، یونان، مجارستان، نروژ، سوئد و آمریکا بیش از بزرگسالان بود، در آمریکا دو برابر و در سوئد ۱۰ برابر بزرگسالان بود. درحالیکه درصد ناامیدی جوانان و بزرگسالان در استرالیا، کانادا، فنلاند و نیوزیلند کم و بیش یکسان بود. ناامیدی در بین زنان بیش از مردان است. براساس برآورد OECD در سال ۱۹۹۳ زنان دو سوم از چهار میلیون کارگر ناامید در کشورهای عضو OECD را تشکیل می‌دادند.

پانوشته‌ها:

۱- سازمان ملل جوانان را افراد بین ۱۵ تا ۲۴ سال و بزرگسالان را ۲۵ ساله و بالاتر تعریف می‌کند.

منبع

سایت سازمان بین‌المللی کار (ILO)

منظور از ناامیدی در کشورهای درحال توسعه چیست؟ در کشورهای بسیار فقیر احتمالا مفهومی به نام ناامیدی وجود ندارد، آنها باید برای بقای خود کار کنند. بویژه جوانانی که درآمد آنها برای حمایت خانوار لازم و ضروری است.

میزان آسیب پذیری

توجه به کل بیکاران و افرادی که بطور غیر داوطلبانه بیکاری می‌شوند، لازم است. وقتی این عدد با کل جمعیت در سن کار مقایسه شود معرف خوبی برای مشخص کردن جمعیتی است که جامعه باید نگران وضعیت آنها باشد. عبارت دیگر، افرادی که از نظر اجتماعی طرد و نیاز به حمایت خانوادگی و اجتماعی دارند. آگاهی از این معرف، یعنی تعداد جوانانی که نه شاغل و نه مشغول به تحصیل می‌باشند، به سیاستگذاران تصویر روشنتری از استعداد بکارگرفته نشده جوانانی می‌دهد که اگر به آنها کمک شود تمایل زیادی به اشتغال دارند.

دستمزدها

از آنجاییکه درآمد در بسیاری از کشورها وجود دارد، بررسی دستمزدها براساس سن یکی از ساده ترین معرفیهاست که می‌توان گردآوری کرد. علیرغم آنکه تفسیر و تبیین چنین معرفی